

İstanbul'da bir ışık ve gölge ustası

"Var olmak sürekli değişimdir ve sanat bu değişimi anlamaya çabasıdır; yaşamın akıp gidişliliği içinde, kendini kaybetmeye çabasıdır; yaşanan ve yaşanmaya hafızadan kaybetmeye çabasıdır; bu nedenle de, asıl önemli olan, sonuçta ortaya çıkan sanat ürünü değil, onun yaratılma, izlenme, değerlendirilme sürecidir. Yani, yaşamın kendisi gibi, sürekli bir değişim süreci. Sanat, yaşamla arasındaki bu paralellik nedeniyle, olup biteni anlayabilmemizin en sağlıklı yoludur bence."

2-26 Şubat tarihleri arasında açtığı kişisel sergisiyle İstanbullu sanatseverlerle buluşan Serdar Arat, sanatı böyle tanımlıyor. Yaşamını 1980'den beri New York'ta sürdüren Arat'ın AKM'de açılan sergisi, 1983-98 yılları arasındaki çalışmalarından örnekleri kapsıyor. Arat, bu 15 yıllık dönemde, yurt içi ve yurt dışında çok sayıda grup sergisine de katıldı.

1973 yılında Robert Kolej'den mezun olan Arat, üniversite öğrenimine Boğaziçi Üniversitesi İktisadi Bilimler Bölümü'nde devam etti. Boğaziçi'nden 1977 yılında mezun olduktan sonra, görsel sanatlar dalında yüksek öğrenim yapmak üzere Amerika'ya gitti. New York Eyalet Üniversitesi'nde resim dalında lisansüstü öğrenimini tamamladı.

Zevk işi değil, bir yaşam biçimi

Serdar Arat'ın Boğaziçi Üniversitesi'ndeki dört yıl, tiyatro ve müzik kulüplerinin yoğun çalışmalarıyla dolu geçmişi. Üniversitenin sağladığı bu ortamın "yaratıcılık süreci"ni anlamaya; hayal gücünün aslında düşünce gücüne ayrılmaz biçimde bağlı olduğunu kavramaya; sanatın bir "zevk" işi olmayıp, bir yaşam biçimi, sağlıklı düşünme ve hayıretli yaşama biçimi olduğunu öğrenmeye olanak sağladığına inanıyor.

"Üniversiteyi giriş yılında sanat aka-

demileri yerine, Boğaziçi Üniversitesini İktisadi Bilimler gibi ilgisiz görebilecek bir dal olmasına rağmen seçmemin en önemli nedeni, üniversitenin 'yaratıcılığı' ve 'saygı' ile desteklediği bu araştırmacı ve yaratıcı ortamın hürriyetini yaşayabilecekti." diyor Serdar Arat, sanat eğitiminin aslında bu ortamda başladığını söylüyor.

Masal gibi...

Resim ve sanat tarihi dallarında öğrenim görmeye ise, New York'a geldikten sonra, 1982 yılında başladığında; yaşamının geçtiği kalan yıllarını sanat içinde geçireceğine inanmış. O noktadan sonrasını "halk inanması zor ve masal gibi" diye anlıyor. O günlere ait izlenimleri şöyle Serdar Arat'ın:

"Kavuştığımız olağanüstü insanların size öğrettikleri, size etkileri ve tabii yardımları, kuşkusuz çok büyük bir katkı... Bunun yanı sıra, Türk sanatına ve kültüre ortamına, bir süre için de olsa dışarıdan, biraz uzaktan bakabilmemizin uyardırıcı, göz açtırıcı etkisi de önemli. New York sanat ortamının inanılmaz zenginliği yanında, keskin rekabetçiliği de sanat içinde yaşayanların, özellikle genç sanatçıların yaşamaları gereken bir tecrübe bence."

Bill Arning'le tanışma...

New York'un canlı sanat ortamından beslenen Serdar Arat'ın, sanat tarihçisi ve küratör Bill Arning ile tanışması sanat yaşamında önemli bir kilometre taşı. Bill Arning tarafından resimlerinin beğenilmesi, ilk kişisel sergisini açmak için itici güç olmuş.

Türkiye'de Galerî Nev aracılığıyla düzenli olarak çalışmalarını sergileyen Arat'ın resimleri Bill Arning tarafından şöyle yorumlanıyor: "Arat'ın anlatı yükü, fakat olay belirtmeyen resimlerinin kime ve neye gönderme yaptığını belirtmemek, izleyiciyi daha çok çeker.

Bir sanatçının biyografisini çok fazla kurcalamak, sevimli değil, sevdiğinin zihin röntgenine bakmanın tatsız etkisini yaratabilir."

Bill Arning, Galerî Nev yayınları arasında çıkan ve bu sergiyle birlikte sunulan kitapta Serdar Arat'ın işlerini değerlendirirken şunları söylüyor:

"Bu işlerin tümünden bende kalan temel imge, duran bir koldan çok, yayılan geniş dalgalanmalardır. Gittikçe yayılarak, koyu karamlıktan, anden, kör edici bir aydınlığa geçen, ardından tekrar derin karanlığa gömülen dalgalanmalar... Gözümün önüne gelen bir imge eskî bir projeksiyonun dışlarından kayan film gibi titreşir ve ışık sanki damanların girdabına yakalanmış gibidir."

Her uç noktasını kendini zıddını bulması

Karanlık ve aydınlık, farklı kültürel çağrışımlarıyla, aletta evrensel metaforlar olarak karşınıza çıkıyor. Bill Arning'e göre bu ikili, Arat'ın resim ve çizimlerini belirliyor. "Bu resimlerdeki karanlık ve aydınlık, iyi ve kötü, saflik ve yazılma, bilgi ve cahillik gibi bilinen ikili karşıtlıklarla tanımlanamaz. İki basite indirilemez" diye ekliyor Arning. Çünkü, çizimin her uç noktası kendi zıddını bulup, ona dönüşmek zorundadır.

"Arat'ın simgesel dili, geleneksel anlamla yüklü olan sembollere yeni anlamlar kazandırma yeteneğiyle beraber, yalnızca kendine ait tuhaf imgeler yaratmasından da oluşur." diyor Arning. Bu simgesel dil, izleyiciyi bir katalog yazısına bakmadan veya bir resim listesine göz atmadan, kendi başına özgür bağlantılar kurmaya davet ediyor.

Serdar Arat'ın 15 yıllık sanat serüvenini yansıtan sergi, İstanbul'da 'ışık ve gölge' izleri bırakarak 26 Şubat'ta sona erdi.

